

Ігрові види спорту як елемент професійно-прикладної фізичної підготовки студентів

Зубченко Л.В., Гаврилін В.О.

Донецький юридичний інститут МВС України

Анотація. У статті розглянуто існуюча система навчання і виховання студентської молоді в Донецькому юридичному інституті МВС України. Визначено особливості впливу ігрових видів спорту на розвиток особистості студентів Донецького юридичного інституту МВС України. Проаналізовано ігрові види спорту, та визначено, що футбол, волейбол, баскетбол, гандбол мають велике виховне значення, всебічно розвивають людину. Доведено, що фізичне виховання студентів ДЮІ із використанням ігрових видів спорту є активним методом здійснення професійно-прикладної фізичної підготовки з метою майбутньої успішної фахової соціалізації.

Ключові слова: студент, професійно-прикладна фізична підготовка, фізичне виховання, ігрові види спорту.

Сучасне суспільство всіляко зацікавлене в якісній підготовці підростаючого покоління до продуктивної праці. Більше того, можна також стверджувати, що вся існуюча система навчання і виховання у вищих навчальних закладах, зокрема у Донецькому юридичному інституті МВС України (ДЮІ), спрямована, в основному, на підготовку студентської молоді до обраного фаху. Втіленню цієї мети сприяє фізичне виховання студентів, а також розмаїття форм підготовки на різних рівнях професійної освіти (Зарічанський, 2002, с. 19).

На сьогодні в інституті розробляється і впроваджується система професійно-прикладної фізичної підготовки з елементами ігрових видів спорту, що допомагають професійній соціалізації майбутніх фахівців-правників.

Зміст професійно-прикладної фізичної підготовки у ДЮІ становлять головним чином фізичні вправи і елементи ігрових видів спорту, що відповідають особливостям професійної діяльності правника. Виховання фізичних якостей і рухових навичок та умінь, що задовольняють професійні вимоги до фахівців-правників, є спрямованим педагогічним процесом скеровування й впливу на морфологічне й функціональне удосконалення організму людини відповідно до завдань майбутнього фаху (Зарічанський, 2002, с. 25).

Для нас важливі такі особливості ігрових видів спорту, як відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності, що досягається у ігровому імітаційному моделюванні та вирішенні професійно орієнтованих ситуацій із доцільним поєднанням індивідуальної й групової ігрової діяльності учасників. Водночас спортивна гра в ході організації навчального процесу дає

можливість майбутнім правникам, перш за все, самоорганізуватись з огляду на те, що під час спортивної гри формуються мотиви, які пов'язані з виконанням взятих на себе обов'язків. Студент має змогу пізнати свої можливості, вчитись їх адекватно оцінювати, відчувати різні емоції. Таким чином, спортивна гра виступає як засіб самовиховання, формування професійно важливих якостей (Пустолякова, Болгар, & Павліченко, 2014, с. 159).

Серед багаточисленних видів спорту, які культивуються у системі фізичного виховання, найбільш поширеними є: футбол, волейбол, баскетбол, гандбол та багато інших.

Футбол займає одне з провідних місць. Важко назвати інший вид спорту, який міг би змагатися з ним у популярності. Доступність цієї гри, простота інвентарю й обладнання, величезна емоційність ігрових ситуацій, необхідність проявлення волі і мужності при подоланні дій суперників роблять футбол як вид спорту цінним засобом фізичного виховання. Футбол дозволяє без великих матеріальних затрат досягти високого ступеня фізичної підготовленості та розвивати швидкість, силу, витривалість, спритність і багато інших рухових якостей, виховувати сміливість, дисциплінованість (Романій, & Солодовник, 2012, с. 291).

З багатьох видів спорту, найбільш доступним, цікавим та також популярним серед молоді є волейбол. Волейбол – один із найбільш захоплюючих і масових видів спорту, який одержав усенародне визнання. Як один із видів спортивних ігор грає велику роль у системі фізичного виховання, сприяючи усебічному фізичному розвитку, моральному і естетичному вихованню підростаючого покоління. Його відрізняє багате і різноманітне рухове утримування, високий темп ігрової діяльності, миттєва зміна напрямку і швидкості руху, висока емоційність, оволодіння спритністю і витривалістю. Гра у волейбол потребує від фізичних можливостей максимального прояву, вольових зусиль і уміння користуватися надбаними навичками. Завдяки своїй емоційності гра у волейбол є не тільки засобом фізичного розвитку, але й активного відпочинку. Висока динамічність, емоційність та інші її особливості пред'являють великі вимоги як до фізичного розвитку, так і до виконання технічних і тактичних прийомів гри (Мусхаріна, Чернобай, & Калініченко, 2014, с. 151-152).

Баскетбол – одна з найпопулярніших ігор в нашій країні. Баскетбол має не тільки оздоровчо-гігієнічне значення, але й агітаційно-виховне. Заняття баскетболом допомагають формувати наполегливість, сміливість, рішучість, чесність, впевненість у собі, почуття колективізму. Але ефективність виховання залежить, насамперед, від того, наскільки цілеспрямовано в педагогічному процесі здійснюється взаємозв'язок фізичного і морального виховання (Пустолякова, Болгар, & Павліченко, 2014, с. 161).

Гандбол – це командна гра з м'ячем. У грі беруть участь дві команди по сім чоловік у кожній. Гандбол є досить динамічною грою. На відміну від футболу, де за всю гру можна побачити всього пару забитих голів, в гандболі спостерігаються постійні атаки. Але це й не баскетбол, адже м'яч закидається в

ворота, а не в корзину. Завдання в даному виді гри ускладнюються збільшеними габаритами воріт і зменшеним розміром м'яча. Велика емоційність, висока динамічність та інші її особливості пред'являють великі вимоги до виконання технічних і тактичних прийомів гри, так і до фізичного розвитку (Романій, & Солодовник, 2012, с. 291).

Таким чином, фізичне виховання є основою для розвитку особистості взагалі. Його значення в формуванні особистості студентської молоді полягає в наступному:

- а) фізичне виховання створює передумови для повноцінної розумової роботи;
- б) фізичне виховання забезпечує активність людини в продуктивній праці, так як фізично здорова людина здатна переносити великі навантаження;
- в) правильне фізичне виховання, участь у спортивно-масових заходах сприяють формуванню товариства, колективізму, вимогливості до себе, а також зміцненню волі (Бондарев, & Гальчинский, 2008, с. 60).

А в цілому, спортивна діяльність, в яку включаються на заняттях в фізичного виховання всі без винятку студенти ДЮОІ, по-перше, є цінністю для них, по-друге, забезпечує формування тих ціннісних орієнтацій, які важливі для високого рівня соціальної активності особистості кожного окремого студента.

Таким чином, можна зробити **висновки**, що ігрові види спорту мають велике виховне значення, всебічно розвивають людину. Важливо, щоб ігрові види спорту використовувалися доцільно. Для цього, їх необхідно ретельно підбирати відповідно до мети заняття. Треба відмітити, що їх розумне, доцільне й постійне застосування дозволяє викладачу урізноманітнити заняття, підвищити його емоційність та щільність, сформуванню потрібні фізичні якості, потрібні майбутнім фахівцям-правникам. Все вище викладене доводить, що фізичне виховання студентів ДЮОІ із використанням ігрових видів спорту є активним методом здійснення їхньої професійно-прикладної фізичної підготовки з метою майбутньої успішної фахової соціалізації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Бондарев, Д.В., & Гальчинский, В.А. (2008). «Особенности психофизических возможностей студентов, занимающихся спортивными играми». *Физическое воспитание студентов творческих специальностей, № 1*, 59-64.
- Зарічанський, О.А. (2002). *Педагогічні умови професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів ВНЗ освіти I-II рівня акредитації МВС України (кандидатська дисертація)*, Україна.
- Мусхаріна, Ю.Ю., Чернобай, С.О., & Калініченко, В. (2014). «Обгрунтування впливу волейболу на різні аспекти здоров'я студентів». *Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення: зб.наук.пр., Національний медичний університет ім. О.Богомольця, Київ*, 151-155.
- Романій, С.М., & Солодовник, Т.В. (2012). «Вплив занять ігровими видами спорту на формування особистісних якостей майбутніх керівників персоналом». *Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону: зб.наук.пр., Харків*, 290-293.
- Пустолякова, Л. М., Болгар, М.А., & Павліченко, С.В. (2014). «Спортивні ігри як активний метод формування професійно-прикладних якостей майбутніх медиків на заняттях з фізичного виховання зі студентами медичного ВНЗ». *Фізична культура, фізичне*

*виховання різних груп населення: зб.наук.пр., Національний медичний університет
ім. О.Богомольця, Київ, 159-163.*

Відомості про автора

Зубченко Людмила Вікторівна

кандидат педагогічних наук,

Донецький юридичний інститут МВС України, Кривий Ріг

e-mail lyzubchenko@i.ua

Гаврилін Віталій Олексійович

кандидат біологічних наук, доцент,

Донецький юридичний інститут МВС України, Кривий Ріг

Поступила до редакції 5.12.2017